

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: /FRP/1007-2/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

234/2013. (VIII. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **a panaszos képviselőjében Dr. R. Á. ügyvéd¹** útján – 2012. december 23-án előterjesztett panasz alapján indult eljárásban a 2013. augusztus 28-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv – a B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos (*élettársával együtt*) – jogi képviselője útján – 2012. december 23-án a Testület elektronikus bejelentő nyomtatványán terjesztette elő a panaszát. *A Testület a panaszos élettársának beadványáról külön állásfoglalásban döntött – mivel azt megküldte az ORFK vezetőjének, súlyos alapjogsérelmet megállapítva.* A Testület felhívására 2013. február 11-én beérkezett levelében a panaszt aláírásával is megerősítette, csatolta jogi képviselője meghatalmazását és panaszát a Testület által kért információkkal pontosította. Élettársával közös beadványában a következőket adta elő.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos, valamint meghatalmazott jogi képviselőjének személyes adatait töröltük.

A panaszos élettársát (S.L.) 2012. december 18-án 6 óra 30 perckor a tartózkodási helyeül szolgáló cím előtt az utcán a Suzuki gépkocsijában ülve igazoltatták helyi rendőrök. Nem voltak nála az iratai, így a panaszos lakásába (mely élettársának is a tartózkodási helyeül szolgál) felkísérték és ott az iratainak adatait ellenőrizte az intézkedő két nyomozó, adóvevőn keresztül. Ezt követően 6 óra 45 perckor, két egyenruhás járőrt hívtak a lakásba, közölték, hogy ott házkutatást fognak tartani. A két járőr, és az egyik nyomozó a lakásban maradt, míg a másik nyomozó visszament a B. városi Rendőrkapitányságra, a közlés szerint azért, hogy nyomtatványt hozzon. A panasz szerint 6.45 órától 8.00 óráig a panaszos és annak 8 éves gyermeke személyes szabadságát korlátozták mindenféle jogi felhatalmazás hiányában, erről igazolást nem adtak. A lakást nem hagyhatták el a nyomozó visszaérkezéséig az érintettek és nem telefonálhattak. Ez idő alatt a panaszost a munkahelyéről a telefonján három alkalommal is hívták, mivel a rendőrségi személyes szabadság korlátozás miatt munkakezdsésre nem tudott megjelenni. A helyszínen lévő rendőrök nem engedélyezték számára, hogy a telefont felvegye és tájékoztassa munkáltatóját e helyzetről. A korábban eltávozott nyomozó visszaérkezését követően 8.00 és 8.45 óra közötti időben házkutatást tartottak a lakásban, melyről – a panasz szerint – sem határozatot, sem jegyzőkönyvet nem adtak át a házkutatás szenvedőnek, azaz a panaszosnak.

A házkutatást követően a panaszos élettársát előállították a B. városi Rendőrkapitányságra és ott később őrizetbe vették bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt.

Kéri, hogy az ismertetett tényekre figyelemmel a Testület a vizsgálatot folytassa le és annak eredményéről tájékoztassa.

2) A panaszos beadványa kiegészítésében a Testület kérdéseire válaszolva – jogi képviselője útján előadta, hogy a panaszos élettársa azért tartózkodott az utcán a gépkocsiban, mert a panaszost vitte volna a munkahelyére dolgozni. Az eljáró rendőrök nem adtak tájékoztatást arra nézve, hogy a panaszos és gyermeke miért nem hagyhatják el a lakást, de azt sem engedték meg, hogy telefonáljon munkahelyére, hogy késni fog.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A B. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztályának, az intézkedésben részt vevő (a panaszos előállításáról döntő) egyik munkatársa az alábbiakat jelentette helyszínen történekről:

2012. december 18-án a reggeli eligazítás és beszámoltatás során értesült arról, hogy az alosztályának két beosztottja és a Közrendvédelmi Osztály beosztottjai egy ismeretlen személy 2012. december 18. napján 5 óra 51 perckor tett bejelentése alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást foganatosítottak a panaszos lakásán. Másodmagával kivonult a fenti címre az ott házkutatást foganatosító két beosztott leváltása és a nyomozati cselekmény továbbfolytatása céljából. A helyszínre érve tájékozódott a történekről. Ennek során kollégái elmondták, hogy bejelentés alapján a panaszos élettársának személygépkocsiját, ami a ház előtt parkolt átvizsgálták, abban bűncselekményből származó tárgyakat nem találtak. A lakás folyosóját, két egyéb helyiséget, kiszobáját már átkutatták, ezt követően a maradék két helyiség átkutatásában kollégájával a jelentést tevő is segítséget nyújtott. A konyhában foganatosított nyomozati cselekmény során a konyhaasztalon

feltalálásra került 2 csomag 0,5 kg-os narancssárga csomagolású, zárjegy nélküli Jacobs kávé. A jelentést tevő rendőr emlékezett rá, hogy 2012. december 9-én az I. utcai parkolóban feltörték egy kávé termékek forgalmazásával foglalkozó cég gépkocsiját és abból több százezer forint értékű aprópénzt, kávé termékeket tulajdonítottak el ezért a panaszos élettársát kérdőre vonta a fenti két csomag kávé eredetével kapcsolatban. A panaszos élettársa a feltalált tárgyak eredetét egyértelműen igazolni nem tudta, viselkedése, magatartása azt sugallta, hogy a fenti termékek nem tiszta úton jutottak birtokába valamint a gépkocsi feltörés és a tartózkodási helye közvetlen szomszédságban volt, illetve az eltulajdonított termékek egyértelmű hasonlóságot mutattak a konyhában feltalált termékekkel. Ezért 8 óra 45 perckor közölte a panaszos élettársával, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt további eljárás lefolytatása végett előállítják a B. városi Rendőrkapitányságra.

A Testület által feltett kérdésekre az intézkedésben résztvevő rendőr az alábbiakat adta elő:

- a) Halaszthatatlan nyomozati cselekményként lett foganatosítva házkutatás a fent leírt bejelentés és állampolgári kapcsolatok által beszerzett információk alapján.
- b) Kérkezését követően közölte a panaszossal, hogy kislányát vigye el iskolába, további jelenléte már nem indokolt az eljárásban, ezért elmehet munkahelyére. Közlésére azt a választ kapta, hogy a kislánynak tud igazolni távollétet, illetve inkább nem megy dolgozni, mert kevés (vagy nincs - már nem emlékszik pontosan a jelentéstevő) a szabadsága és így a rendőri intézkedésre hivatkozva otthon maradhat.
- c) A kényszerintézkedés elszenvedője a panaszos élettársa volt, aki a kényszerintézkedés ellen panasszal nem élt. A házkutatási jegyzőkönyvből felajánlásuk ellenére nem kért a panaszos élettársa, viszont az eltulajdonított termék beazonosítását követően a 2 csomag kávé lefoglalásának elrendeléséről hozott határozatból és jegyzőkönyvből átvett 1-1 példányt. Megjegyzi a jelentéstevő rendőr, hogy a panaszos jogi képviselője által előterjesztett panasz második oldalán tévesen lett megjelölve a kényszerintézkedést elszenvedő, mivel az nem a panaszos, hanem a panaszos élettársa volt.

2) A házkutatást végző másik rendőr – a jelentése szerint – a készenléti alosztályvezető úr utasítására járt el. A szolgálatfelvétel és az eligazítás után 2012. december 18-án 8 óra után nem sokkal érkezett meg az alosztályvezető úrral a panaszos lakásába, mivel az előző készenlétes bűnügyi szolgálat házkutatást kezdett meg 6 óra 45 perctől, melyet járőrök biztosítottak. Az alosztályvezető úr utasítására a megkezdett házkutatási jegyzőkönyv írását vette át, ezzel is tehermentesítve az előző szolgálatot.

A házkutatásról kézzel írt jegyzőkönyv készült, melyet sk-zni kellett. A házkutatásról csak jegyzőkönyv készült, mert halaszthatatlan nyomozati cselekményként került végrehajtásra. A házkutatás tényét a panaszos élettársa nem panaszolta, erről írásban is nyilatkozott. A házkutatás során nem került lefoglalásra semmi. Két csomag kávé kapcsán merült fel több kérdés, ezért azokat a panaszos élettársa magával hozta a B. városi Rendőrkapitányságra, melyek kapcsán később megállapítást nyert, hogy bűncselekményből származnak, ezért azt külön határozattal és jegyzőkönyvvel lefoglalta a hatóság. A panaszos élettársa a házkutatási jegyzőkönyvből - mivel a helyszínen nem került lefoglalásra semmi - nem kért másolatot, csak a későbbi lefoglalási határozatból és jegyzőkönyvből kért és azokat meg is kapta, melyek átvételét írásban igazolta.

3) Az intézkedés napján felvett rendőri jelentés szerint az adott napon 5 óra 51 perckor az ügyeletes tiszt részére ismeretlen személytől bejelentés érkezett (melyről külön hivatalos feljegyzés készült), mely szerint a panaszos élettársa több, dolog elleni erőszakkal elkövetett

lopást követett el a B. városi lakótelepen az elmúlt időszakban. Nevezett személy több alkalommal volt eljárás alá vonva dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás miatt.

A fentiek miatt a nyomozó hatóság halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást fogantatosított a panaszos lakásán (mely a panaszos élettársának is a tartózkodási helye). A házkutatás során elsődlegesen nem került elő bűncselekményből származó tárgy, azonban a konyhaasztalon feltalálásra került 2 csomag 0,5 kg-os kiszerelésű narancssárga csomagolású, osztrák feliratos Jacobs Meister Röstung zárjegy nélküli kávé. Tekintettel arra, hogy egy másik, jelzett számú, folyamatban lévő büntetőeljárásban a B. városi lakótelepen az I. utca egyik ingatlana előtt (a házkutatás címéhez nagyon közel) 2012. december 9. napján történt egy gépkocsi feltörés, mely során többek között egyedi kávékat is elvittek, ezért a nyomozó hatóság a panaszos élettársát kérte, hogy azokat hozza magával a rendőrkapitányságra, azok eredetének tisztázása miatt.

A nap folyamán a gépkocsi feltörés sértettjét tanúként hallgatták ki, mely során kétséget kizáróan felismerte a két egyedi csomag kávé, mint a tőle a gépkocsi feltörés során eltulajdonított árut. Emiatt a két csomag kávé lefoglalásra került a panaszos élettársától, mint bűncselekmény tárgyai.

4) A házkutatásról felvett (kézzel kitöltött) jegyzőkönyv rögzíti, hogy a nyomozó hatóság a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (5) bekezdés b/1. pontja szerint minősülő, dolog elleni erőszakkal nagyobb értékre elkövetett lopás büntetvény megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő eljárásban a panaszos élettársának tartózkodási helyeül szolgáló ingatlanban házkutatást tartott 2012. december 18-án 6 óra 45 perc és 8 óra 45 perc között. Az intézkedést elszenvedő fél a panaszos élettársa volt, aki a házkutatással szemben panasszal nem élt. A házkutatás során lefoglalásra nem került sor.

5) A rendőrség mellékelte a B. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának hivatalos feljegyzését. E szerint ismeretlen személy 2012. december 18-án 5 óra 51 perckor bejelentést tett a B. városi Rendőrkapitányság ügyeletére a 107-es hívószámon, hogy információja van arról, hogy a panaszos élettársa tört be egy pékségbe és a B. városi lakótelepen található egyik étterembe. A bejelentő egy rögzített telefonszámról hívta a kapitányságot, ami egy B. város N. utcai nyilvános állomáshoz tartozik. A bejelentő férfi volt, korát nem tudták hang alapján megállapítani, de beszédstílusa alapján fiatal volt. A bejelentő elmondta, hogy ismerőse által tudomására jutott, hogy a panaszos élettársa részt vett például egy pékség és a B. városi lakótelepen található egyik étteremben történt betörésben. A lakótelepen a T. vendéglőjébe történt nemrég betörés, a pékségbe pedig 2012. december 13-án hajnalban törtek be. A bejelentő azt az információt is közölte, hogy betörésből származó értéket is tart magánál a panaszos élettársa. Az ismeretlen férfi beszámolt annak tartózkodási helyéről is. A feljegyzés kitér arra, hogy a panaszos élettársa már régebben a rendőrség látókörébe került különböző vagyon elleni bűncselekményekkel kapcsolatban.

6) A panaszost 2012. január 21-én tanúként hallgatta meg a rendőrség. Ennek során elmondta – nem tud semmit a gépkocsi feltörésről és megerősítette, hogy élettársa a lefoglalt kávékat egy ismerősétől vásárolta.

III.

A panaszos által előadott sérelmekkel kapcsolatban a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában kifogásolta a lakásában lezajlott házkutatást, illetőleg azt állította, hogy annak valójában ő volt az elszenvedője.

A Testülethez érkezett iratok tanúsága szerint a házkutatásra a Be. 177. §-a alapján, halaszthatatlan nyomozási cselekményként került sor. A Be. idézett szakasza szerint az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (pl.: 149. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti, és bizonyítási cselekmények elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). A házkutatást, a Be. a kényszerítő eszközök között, a 149. § alatt szabályozza, tehát a házkutatás kifejezetten olyan kényszerintézkedés, amely a Be. imént idézett 177. §-a értelmében halaszthatatlan nyomozási cselekményként elvégezhető.

A Testület álláspontja szerint a házkutatás foganatosítása kifejezetten a rendőrség nyomozó hatóságként kifejtett tevékenységének részét képezi. A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. idézett rendelkezése értelmében nincs lehetősége annak vizsgálatára és elbírálására, hogy a rendőrség megfelelően látja-e el nyomozati teendőit. A büntetőeljárásban közreműködő hatóságok tevékenységét, így a rendőrség nyomozati munkáját – ahogyan az a fentiekből is kitűnt – nem az Rtv., hanem a Be. szabályozza. Ezen jogszabály megfelelő rendelkezései biztosítják a jogorvoslatot is az eljáró szervek tevékenységével – adott esetben mulasztásával –, illetve határozataival szemben is. A jogorvoslati jogokra vonatkozó tájékoztatást a házkutatás során készített jegyzőkönyv is tartalmazta, azzal szemben a Be. 198. §-ának (7) bekezdése alapján a közléstől számított 8 napon belül volt helye panasznak az illetékes ügyészségen.

A panaszos fenti, a házkutatással összefüggő sérelmei tekintetében a Testületnek tehát saját hatásköre hiányát kellett megállapítania, azzal szemben a büntetőeljárás sajátlagos jogorvoslati eszközeit (panasz) veheti igénybe a panaszos.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

A panaszos azt kifogásolta, hogy 6.45 órától 8.00 óráig ő és 8 éves gyermeke személyes szabadságát korlátozták mindenféle jogi felhatalmazás hiányában, erről igazolást nem adtak. A lakást nem hagyhatták el a nyomozó visszaérkezéséig és nem telefonálhattak. Ez idő alatt a panaszost a munkahelyéről a telefonján három alkalommal is hívták, mivel a rendőrségi személyes szabadság korlátozás miatt munkakezdetre nem tudott megjelenni. A helyszínen lévő rendőrök nem engedélyezték számára, hogy a telefont felvegye és tájékoztassa munkáltatóját e helyzetről. A korábban eltávozott nyomozó visszaérkezését követően 8.00 és 8.45 óra közötti időben házkutatást tartottak a lakásban, melyről – a panasz szerint – sem határozatot, sem jegyzőkönyvet nem adtak át a házkutatás szenvedőnek.

A panasz házkutatással kapcsolatos része vonatkozásában a Testület visszautal a jelen állásfoglalás III. pontjában írtakra, ahol megállapította ebben a vonatkozásban a hatáskörének hiányát.

Idézi ugyanakkor a Testület az Rtv. 39.§-ának (1) bekezdését, mely kimondja, hogy a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A jelen esetben a panaszosok által sem vitatott, hogy a rendőröket mind az I.r., mind a II.r. panaszos, egyben mint a magánlakás tulajdonosa, oda bebocsátotta, hogy ott egy nyomozati cselekményt hajtsanak végre. Ennélfogva a rendőrök a II.r. panaszos lakásában jogszerűen tartózkodtak.

A panaszos állításával szemben a rendőrség a Testület ez irányú kérdésére azt a tájékoztatást adta, hogy a jelenvolt rendőri egységet vezető nyomozó a kitérkezését követően kifejezetten közölte a panaszossal, hogy kislányát vigye el iskolába, további jelenléte már nem indokolt az eljárásban, ezért elmehet a munkahelyére. Erre a közlésére azonban azt a választ kapta, hogy a kislánynak tud igazolni távollétet, illetve inkább nem megy dolgozni mert kevés (vagy nincs - már nem emlékszik pontosan a jelentéstevő) a szabadsága és így a rendőri intézkedésre hivatkozva otthon maradhat.

A panaszosi előadás és a rendőri tájékoztatás között tapasztalt ellentmondás feloldására a Testületnek nem volt módja, ezért nem volt megállapítható, hogy a panaszos számára a lakás elhagyását megtiltották volna és emiatt nem tudta gyermekét iskolába vinni, továbbá munkahelyén megjelenni vagy saját maga döntött így. Erre figyelemmel a panaszos személyes szabadságának, továbbá tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem állapítható meg.

V.

A panaszos vonatkozásában a panaszosi előadás és a rendőri tájékoztatás között tapasztalt ellentmondás feloldására a Testületnek nem volt módja, ezért nem volt megállapítható, hogy a panaszos számára a lakás elhagyását megtiltották volna és emiatt nem tudta gyermekét iskolába vinni, továbbá munkahelyén megjelenni. Erre figyelemmel a panaszos személyes szabadságának sérelme nem állapítható meg.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. augusztus 28.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag